
Määräyksen antaminen betonituotetehtaan ympäristöluvan muuttamiseksi, Vammalan Betoni Oy

YMPTJAOS 28.05.2024 § 20

Asia

Ympäristönsuojelulain 175 §:n mukainen määräys ympäristöluvan muuttamiseksi ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisesti

Luvanhaltija

Vammalan Betoni Oy
Vesilahdentie 349
38220 Sastamala
y-tunnus: 0731531-2

Asian vireilletulo

Vammalan Betoni Oy:tä on kehoitettu jättämään uusi ympäristölupahakemus ympäristöluvan muuttamiseksi 31.10.2023 mennessä.

Kehotuksen yhteydessä toimijaa on kuultu. Ympäristöterveydenhuolto on vastaanottanut kehoitus ja kuulemiskirjeeseen 30.5.2023 annetun vastineen ja todennut, että annetusta vastineesta huolimatta alkuperäisen ”Kehotus ja kuulemiskirjeen 29143” sisältämä kehoitus ympäristöluvan muuttamista koskevan uuden ympäristölupahakemuksen jättämisestä 31.10.2023 mennessä, on edelleen voimassa kirjeessä ilmoitetuilla perusteilla.

Ympäristölupahakemusta luvan muuttamiseksi ei ole toimitettu määräaikaan 31.10.2023 mennessä. Toiminnanharjoittajalle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi ennen määräyksen antamista.

Toimivalta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuolto, joka voi ympäristönsuojelulain 89 §:n ja 175 §:n nojalla määrätä asianomaisen toimittamaan asian ratkaisemiseksi tarpeellisen selvityksen (ympäristölupahakemus) ja täyttämään velvollisuutensa.

Asian aikaisempi käsittely

Ympäristönsuojeluviranomainen on valvonnassaan todennut, että voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräykset on tarpeen tarkistaa vastaamaan nykyistä lainsäädäntöä, lupakäytäntöjä ja toimintaa. Lisäksi valvonnassa on myöhemmin todettu, että pesuvesien esikäsittely ei ole riittävää vaan kiinteistöltä poistuvat vedet ja ylijäämäbetonin varastointi aiheuttavat ongelmia ojissa.

Tarkastuksen 30.3.2022 tarkastuskertomuksessa on pyydetty seuraavat suunnitelmat toteutusaikatauluineen 31.8.2022 (pyynnöstä selvityksille annettiin jatkoaikaa 31.1.2023 asti) mennessä:

1. Selvitys/suunnitelma sadevesiviemäröinnin toteutuksesta tehdasalueella asemapiirrokseen merkittynä.
Ympäristöluvassa on edellytetty sadevesiviemäröinnin toteutusta viimeistään piha-alueen päällystämisen yhteydessä. Suunnitelmasta on käytävä ilmi, kuinka liettyneen betonin joutuminen kiinteistön ulkopuolelle estetään.
2. Selkeytysaltaasta nostettavan lietteen varastoinnin asianmukaisen järjestämisen aikataulu. Ylijäämäbetonin varastointialueen hulevedet on erotettava muista hulevesistä.

Saatujen suunnitelmien perusteella arvioidaan, voidaanko toiminta rekisteröidä YSL 116 §:n mukaisesti vai onko toiminnalle haettava määräajassa ympäristölupa.

Toiminnanharjoittajan antama selvitys

Toiminnanharjoittaja antoi selvityksen 28.1.2023. Selvityksessä todetaan, että myönnettyssä ympäristöluvassa (YMPJAOST 20.6.2006 § 43) on kohdassa Jätevedet 1. kohta maininta ”Sadevesiviemäröinti tulee toteuttaa viimeistään piha-alueen päällystämisen yhteydessä”. Kohdassa on viittaukset jo vanhentuneeseen v. 2000 YSL 43§ ja YSA 19 §. Päätöksessä on virheellisesti luokiteltu sadevesi jätevedeksi vaikka silloisen ja nykyisen lainsäädännön mukaan näin ei ole. Päätöksessä on myös käytetty käsitettä sadevesi, joten se on tulkittavissa niin ettei se kosketa yleisesti hulevesiä, jotka ovat sade- sekä sulamisvesiä.

Tarkastuskertomuksessa Nro 28431 sen sijaan käsitellään sade- ja hulevesiä kuin ne olisivat sama asia. Lisäksi on esitetty vaatimus liettyneen betonin pääsemisen estämisestä kiinteistön ulkopuolelle. Näin ei kuitenkaan ole ympäristöluvassa mainittu kohdassa 1. ja lisäksi on virheellisesti rinnastettu autojen pesuprosessissa syntynyt hienojakoinen betoniliete osaksi hulevesiä, vaikka ne on ympäristöluvassa käsitelty omana kohtanaan. Lisäksi sähköpostissa Heidi Leppinen - Vammalan Betoni Oy 20.9.2022 on esitetty lisävaatimuksena ylijäämäbetonin varastointialueen erottaminen muista hulevesistä, vaikka kyseistä vaatimusta ei ole esitetty ympäristöluvassa.

Vammalan Betoni Oy:lle ei ole suunnittelutarveratkaisun yhteydessä tai rakennusluvissa esitetty vaatimuksia rakennuksien tai piha-alueen hulevesien järjestelyistä. Huomioitavaa on myös se että rakennukset sellaisenaan eivät vaadi ympäristölupaa (ympäristölupa on myönnetty Vammalan Betonin toiminnalle ja rakennusluvat rakennusten rakentamiselle), jolloin ympäristöluvan vaatimus rakennuksien sadevesien viemäröinnistä on osittain kohtuuton ja perusteeton. Nykyisessä ympäristöluvassa sadevedet on virheellisesti käsitelty jätevesinä, joita ne eivät ympäristöluvan

myöntämishetken ja nykyisen lainsäädännön mukaisesti ole. Nykytilanteessa rakennuksien sadevedet johdetaan pieneltä osin sadevesiviemäriin ja sitä kautta kiinteistön 2-15 ja 3-70 väliseen ojaan. Muualla katoilta tulevat sadevedet imeytetään maaperään. Piha-alueelle satavat vedet imeytetään pääosin maaperään ja pienessä määrin kiinteistöjä ympäröiviin ojiin.

Nykyinen hulevesimenettely on ollut kiinteistön 2-15 alueella käytössä vuodesta 1989 ja periaatteessa sitä aikaisemmin jo 1920-luvulta alkaen. Hulevesijärjestely on pääosin toiminut kohtuullisen hyvin, ongelmatapauksia ovat ns. poikkeusolosuhteet jolloin sademäärät ovat selvästi keskimääräistä suuremmat. Naapurikiinteistön 790-450-2-16 osalta ei ole aikaisemmissa valituksissa huomioitu, että maanviljely omalta osaltaan aiheuttaa ojien tukkeutumista lannoitteista johtuvan rehevöitymisen ja maanmuokkauksesta johtuvan ojien reunojen "sortumisen" muodossa. Myös kyseisen naapurikiinteistön alueella hulevesiä käsitellään samalla tavalla kuin Vammalan Betonin puolella, eli osa hulevesistä imeytyy maaperään ja osa reunaojaan. Kiinteistöjen välistä reunaojaa ei ole varsinaisesti suunniteltu millään tavalla, joten kun sademäärät ovat liian suuret, niin ojan kapasiteetti ei ole riittävä.

Vammalan Betoni Oy:lla on pitkän tähtäimen tavoitteena kehittää piha-aluetta ja rakentaa mahdollisesti hulevesien keräysjärjestelmä, jossa hulevesiä voitaisiin käyttää betonin valmistuksessa. Tällä hetkellä kehittämistä ei tehdä aktiivisesti, koska se ei nykyisessä taloustilanteessa ole mahdollista ja lisäksi piha-alueen laajuus on niin suuri, että huleveden varastointi on kaikilta osin mahdotonta. Hulevesien johtaminen viemäriin ja sitä kautta avo-ojaan on myös hankalaa ja käytännössä koko kiinteistön alueelta mahdotonta, koska kiinteistöt sijaitsevat erittäin tasaisella alueella vedenjakajan vieressä (alueen nimi Harjanen tulee tästä). Alueen ojitus tulisi suunnitella ja rakentaa kokonaan uusiksi, jolloin hulevedet voitaisiin ohjata hallitusti Harjastenojaan, mutta lähialueen kiinteistöjen omistajat eivät ole tähän suostuneet. Joten nykytilanne, jossa piha-aluetta ei toistaiseksi päällystetä ja hulevedet pyritään imeyttämään omien kiinteistöjen alueelle, tulee olemaan jatkumaan toistaiseksi. Maaperään joutuva hienojakoinen betoniliete pyritään pääosin keräämään talteen ja sekoittamaan takaisin osaksi karkeampaa murskattua betonipitoista kiviainesta. Niiltä osin kun se ei ole mahdollista, pyritään se sitouttamaan osaksi maaperää lisäämällä siihen hiekkaa ja soraa, jolloin se pysyy paremmin kiinteänä.

Ylijäämäbetonin varastointialueelle ei ole ympäristöluvassa esitetty vaatimusta alueen erottamisesta hulevesijärjestelyiden osalta muusta kiinteistöstä. Koska vaatimus ei ole ympäristöluvan mukainen, niin Vammalan Betoni Oy:n ei sitä tarvitse noudattaa. Lisäksi vaatimus on kohtuuton, koska betonipitoisen kiviaineksen loppukäyttökohteissakaan ei sitä tarvitse erottaa hulevesien osalta muusta ympäristöstä ja materiaalin ominaisuudet eivät varastoinnin - kuljetuksen - loppukäyttökohteen välillä muutu miksikään.

Betonin kuljetusvälineiden ja betonimyllyjen pesuvesien selkeyttämisallas on tarkoitus suunnitella ja rakentaa uusiksi vuoden

2023 aikana. Tarkempaa aikataulua on tässä vaiheessa vielä vaikea arvioida, koska nykyinen heikentynyt taloustilanne voi vaikuttaa sen toteuttamiseen.

Lupa- ja valvontaviranomaisen vastaus annettuun selvitykseen

Ylijäämäbetonin varastointialueen erottaminen muista hulevesistä ei ole erikseen vaadittu voimassa olevassa ympäristöluvassa, mutta se on välttämätöntä sen estämiseksi, että liettynyttä betonia ei päädy kiinteistön ulkopuolelle.

Valvonnassa on todettu, että voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräykset on tarpeen tarkistaa vastaamaan nykyistä lainsäädäntöä, lupakäytäntöjä ja toimintaa. Tuotanto on lisääntynyt ja toiminnan vesien hallinta ei ole kunnossa. Liettynyttä betonia pääsee valumaan kiinteistön ulkopuolelle sekä ylijäämäbetonin käsittelyalueelta, että muualta piha-alueelta hulevesien mukana. Valuma-altaan rakenteesta ja toiminnasta on tullut ympäristölupamääräyksen mukaan antaa selvitys 30.9.2006 mennessä. Selvitys on annettu 27.2.2018 ja selvityksen liitteenä on toimitettu rakennekuva, jonka mukaisesti lietteen varastointi on ilmoitettu toteutettavan vuoden 2018 aikana. Toimenpiteitä ei ole tehty ja läjitettyä betonilietettä päätyy hulevesien mukana ojaan edelleen.

Selvitys ja suunnitelmat pyydettiin sen arvioimiseksi, voidaanko toiminta rekisteröidä YSL 116 §:n mukaisesti vai onko toiminnalle haettava määräajassa ympäristölupa. Annetun selvityksen perusteella toiminnan rekisteröinti ei ole mahdollista, koska jätevesien johtamisesta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista. Tässä tapauksessa jätevesiksi katsotaan myös ylijäämäbetonin varastointialueelta ympäristöön pääsevät vedet, koska ne sekoittuvat prosessista peräisin oleviin vesiin.

Kehotus ja kuuleminen

Toiminnanharjoittajalle annettiin kehoitus hakea uutta ympäristölupaa 31.10.2023 mennessä ja samalla toiminnanharjoittajalle varattiin ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisesti mahdollisuus lausua käsityksensä valvontaviranomaisen aloitteesta muuttaa ympäristölupaa.

Toiminnanharjoittajan antama vastine

Yhteenvedona 30.5.2023 annetussa vastineessa toiminnanharjoittaja katsoo, että Vammalan Betoni Oy:n toiminta vastaa sille vuonna 2006 myönnettyä ympäristölupaa. Ympäristötarkastajan vaatimukset ympäristöluvan tarkastamisesta ovat kohtuuttomia, koska taustalla olevista asioista ensimmäinen eli sadevesi ei ole lähtökohtaisesti ympäristöluvan alainen asian. (Kiinteistölle sataa vettä riippumatta Vammala Betoni Oy:n toiminnasta.) Toisena selkeytysaltaan osalta on annettu vastaus 28.1.2023 ja siihen täydennyksenä selkeytysallasta on korjattu ja se pyritään saamaan kuntoon tämän

vuoden (2023) käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Ylijäämäbetonin varastointialueesta ympäristötarkastajan antamat mielivaltaiset määräykset eivät ole kohtuullisia. Todettakoon, että Vammalan Betoni Oy on pyrkinyt ja jatkossa pyrkii entistä enemmän kehittämään toimintaansa niin että jätebetonia syntyisi vähemmän. Joten koska nykytilanne vastaa nykyistä ympäristölupaa, katsoo toiminnanharjoittaja, että tarvetta ympäristöluvan tarkastamiselle ja muuttamiselle ei ole olemassa.

Ympäristöterveydenhuolto on vastaanottanut kehoitus ja kuulemiskirjeeseen annetun vastineen ja todennut 27.6.2023, että annetusta vastineesta huolimatta alkuperäisen "Kehotus ja kuulemiskirjeen 29143" sisältämä kehoitus ympäristöluvan muuttamista koskevan uuden ympäristölupahakemuksen jättämisestä 31.10.2023 mennessä, on edelleen voimassa "Kehotus ja kuulemiskirjeessä 29143" ilmoitetuilla perusteilla.

Kuuleminen määräyksen antamista varten

Lupahakemusta ympäristöluvan muuttamiseksi ei jätetty määräajassa. Toiminnanharjoittajalle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian saattamista käsiteltäväksi Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaostolle, joka voi ympäristönsuojelulain 89 §:n ja 175 §:n nojalla määrätä asianomaisen toimittamaan asian ratkaisemiseksi tarpeellisen selvityksen (ympäristölupahakemus) ja täyttämään velvollisuutensa.

Toiminnanharjoittajan antama vastine

Vammalan Betoni Oy:n toiminta on haja-asutusalueella. Toiminta ei ole tärkeällä pohjavesialueella eikä toiminnasta aiheudu vaaraa ympäristön pilaantumiselle eikä ole metsälain tarkoittamia erittäin tärkeitä elinympäristöjä tai soita, eikä toiminnasta ole vaaraa tai haittoa terveydelle.

Betoni tehdään samalla tontilla missä on sisätiloissa elementtitehdas. Sinne betoni kuljetetaan suljetussa säiliössä autolla tarkalleen se määrä mitä tarvitaan. Sahauksia ja hiontoja ei suoriteta.

Kokonaisliikevaihdosta pieni osa on valmisbetonin ulos myyntiä. Asiakkailta takaisin tuleva jätebetoni käytetään suurelta osalta hyödyksi. Takaisin tulevasta betonista valmistetaan painoja, anturoita, laattoja ja tukimuureja. Nämä myydään myöhemmin asiakkaille. Tällä toiminnalla säästetään luonnonvaroja ja saadaan liikevaihtoa Vammalan Betoni Oy:lle.

Asiaa käsiteltäessä pitää ottaa huomioon Vammalan Betoni Oy:n vastine 30.5.2023 ja 15.5.2024 lisäselvitys.

Valmistelija	Ympäristötarkastaja Heidi Leppinen
Esittelijä	Ympäristöterveydenhuollon johtaja
Päätösehdotus	Ympäristöterveydenhuollon jaosto päättää antaa Vammalan Betoni Oy:lle ympäristönsuojelulain 89 §:n ja 175 §:n nojalla seuraavan määräyksen:

Päävelvoite 1: Toiminnanharjoittajan tulee jättää uusi ympäristölupahakemus ympäristöluvan muuttamiseksi 31.10.2024 mennessä.

Ympäristölupahakemuksesta tulee selvitä, kuinka liettyneen betonin joutuminen kiinteistön ulkopuolelle estetään. Valtioneuvoston asetuksen kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista (858/2018) vaatimukset velvoittavat toiminnanharjoittajaa, koska tarve ympäristöluvan muuttamiselle on todettu. Asetus otetaan huomioon lupamääräyksiä annettaessa. Lisäksi annetaan tarvittavat määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi jätevesien osalta. Lupahakemuksesta tulee selvitä myös, miten asetuksen vaatimukset täytetään.

Uhkasakon asettaminen

Ympäristöterveydenhuollon jaosto asettaa ympäristönsuojelulain 184 §:n nojalla uhkasakon edellä mainitun päävelvoitteen tehosteeksi:

Päävelvoitetta 1 koskevan uhkasakon kymmenentuhatta euroa (10.000) euroa, mikäli uutta ympäristölupahakemusta ei ole toimitettu 31.10.2024 mennessä.

Jos päävelvoitetta ei noudateta määräajassa, ympäristöterveydenhuollon jaosto voi uhkasakkolain 10 §:n nojalla määrätä uhkasakot maksettavaksi.

Perustelut

Jos toiminnasta voi aiheutua ympäristönsuojelulaissa kielletty seuraus, toiminnanharjoittaja on ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisesti velvollinen toimittamaan asian ratkaisemiseksi tarpeellisen selvityksen (ympäristölupahakemus) kohtuullisessa määräajassa.

Ympäristöluvassa (YMPJAOST 20.6.2006 § 43) on määrätty jättämään hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi 31.12.2016 mennessä. Ympäristönsuojelulain muutoksen yhteydessä tarkistamismenettelystä luovuttiin. Nykyään ympäristönsuojeluviranomaisen täytyy vuoden kuluessa annetusta tarkistamispäivämäärästä arvioida valvonnassaan luvan tarkistamisen tarve. Tarkistamistarve on todettu valvontasuunnitelman mukaisella tarkastuksella 21.2.2017.

Maksut

Valvontaviranomainen voi taksan perusteella laskuttaa ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisen hallintomääräyksen valvonnasta 60 €/h.

Sovelletut oikeuohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 89, 175, 184, 190, 191, 200, 205 §
Uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 8, 10, 22, 23, 24 §
Hallintolaki (434/2003) 34 ja 36 §
Sastamalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (1.3.2023)

Oheismateriaalit

Tarkastuskertomus 30.3.2022 (Nro 28431)
Kehotus ja kuuleminen 5.4.2023 (Nro 29143)
Kuuleminen 24.4.2024 (2024-38-SUT)
Toiminnanharjoittajan antamat selvitykset ja vastineet 28.1.2023, 30.5.2023 ja 15.5.2024.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Muutoksenhakuohje on päätöksen liitteenä.

Päätös tiedoksi

Vammalan Betoni Oy, saantitodistuksella
Sastamalan kaupunki
Pirkanmaan ELY-keskus

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja ympäristötarkastaja Heidi Leppinen, puh. 0400 805 432

Lausunnon antaminen Vaasan hallinto-oikeudelle, koskien päätöksestä YMPTJAOS 28.05.2024 § 20, tehtyä valitusta, diaarinumero 856/2024

YMPTJAOS 02.10.2024 § 33

Vaasan hallinto-oikeus pyytää Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaoston lausuntoa koskien päätöksestä YMPTJAOS 28.05.2024 § 20, asiassa määräyksen antaminen betonituotetehtaan ympäristöluvan muuttamiseksi, Vammalan Betoni Oy, tehtyä valitusta.

Päätöksellä Vammalan Betoni Oy:lle annettiin määräys jättää uusi ympäristölupahakemus ympäristöluvan muuttamiseksi 31.10.2024 mennessä. Päävelvoitteen tehosteeksi asetettiin uhkasakko 10 000 euroa, mikäli ympäristölupahakemusta ei ole toimitettu 31.10.2024 mennessä.

Vammalan Betoni Oy vaatii päätöksen YMPTJAOS 28.05.2024 § 20 kumoamista ja uhkasakon poistamista.

Valitus

Muutosvaatimuksensa perusteina valittaja esittää, että Vammalan Betoni Oy:llä on voimassa oleva ympäristölupa vuodelta 2006, jossa on määritelty yrityksen toiminnan laajuus. Voimassa olevaa lupa ei valittajan näkemyksen mukaan ole tarve muuttaa ympäristönsuojelulain 89 §:n perusteella. Mainitun lain 175 §:n määräyksiin ei ole tarvetta. Yhtiön toiminnan ulkopuoliset olosuhteet eivät ole luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet. Yhtiön toiminta täyttää lain edellyttämät vaatimukset kaikilta osin.

Yhtiö toimii haja-asutusalueella eikä toimintaa harjoiteta tärkeällä pohjavesialueella. Ympäristön pilaantumismahdollisuudet ovat yhtiön toimesta minimoitu. Ympäristönsuojelulain 89 §:n kolmannen kohdan mukaista ympäristöluvan muuttamistarvetta ei siis ole. Vammalan Betoni Oy toimii yhtiölle myönnetyn ympäristöluvan puitteissa ja mukaisesti.

Yrityksen liikevaihdon kasvu ei tarkoita sitä, että valmisbetonin tai betonituotteiden myynti olisi kasvattanut myös tuotantomääriä. Betonin tuotantomäärät ovat keskimäärin alle sadan kuutiometrin päivässä vuositasolla mitattuna. Tällä hetkellä betonia valmistetaan n. 50-60 kuutiometriä päivässä, selvästi alle sen määrän mitä yhtiölle myönnettyssä ympäristöluvassa on määritelty.

Yhtiöllä on alihankkijoita eli viime vuosina on ostettu ulkopuolisilta betonituotteiden valmistajilta mm. ontelolaattoja, jännitettyjä betonielementtejä ja väliseiniä urakoimiimme rakennuskohteisiin. Lisäksi ulkopuolisille myydään esim. raudoitustuotteita, joilla ei ole mitään tekemistä betonin valmistuksen kanssa.

Merkittävä osa toiminnanharjoittajan liikevaihdosta kertyy elementtien suunnittelutyöstä. Lisäksi yhtiön toimintaan kuuluu olennaisena osana myös elementtien asentaminen rakennuskohteissa sekä elementtien saumaus ja erilaiset rakennustekniset työt. Edellä mainittujen toimintojen osuus yhtiön liikevaihdossa on runsas neljännes. Vammalan Betoni Oy on erikoistunut elementtituotannossa erikoiselementtien valmistamiseen. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että vaikka valmistusmäärät eivät kasva niin liikevaihto kasvaa, koska ko. elementit ovat arvokkaampia.

Osa liikevaihdosta kertyy betonin pumppauksesta työmailla. Toiminnanharjoittajalla on viisi isoa betonipumppua, joilla asiakkaita palvellaan. Nämä pumppuautot eivät käy yrityksen tiloissa ja alueella

muuta, kuin huolloissa. Pumppuautot pestään heti työkohteissa, joten niistä ei aiheudu yrityksellä ongelmallisia jätevesiä eikä liettynyttä betonia. Betonin pumppaukset veloitetaan aikaperusteisesti, mikä kasvattaa liikevaihtoa kuten myös sekä betonin että betonielementtien kuljetukset ja purkuveloitukset. Suuri osa kuljetuksista hoidetaan yhtiön omalla kuljetuskalustolla.

Ympäristöterveydenhuollon jaoston ilmaisema pesuvesien esikäsittelyn riittämättömyys ei ole aiheuttanut ongelmia tehdasalueella eikä sen välittömässä läheisyydessä olevissa ojissa. On erittäin todennäköistä, että ojien varressa olevat maanviljelykset aiheuttavat suurta räsytystä ojiin ja pientareisiin. Toiminnanharjoittaja on asianmukaisesti järjestänyt koko toimialueensa hulevesien juoksutuksen rakennuksista (eli sadevedet ja sulamisvedet rakennuslupaehtojen mukaisesti). Ympäristöterveydenhuollon jaosto ei osannut eriyttää eri hulevesiä. Sadevedet ja sulamisvedet eivät ole tuotannon hulevesiä.

Vammalan Betoni Oy on toiminut ympäristönsuojelulain 175 §:n 1 ja 2 kohdan mukaisesti mm. kehittämällä ja rakentamalla liettynneen betonin säilytystä varten jätealtaan. Näihin altaisiin johdetaan mm. betoninkuljetusautojen pesuista tuleva betonijäte, mikä siirretään jatkokäsittelyyn ja uudelleen tuotantoon, kun siitä on eriytynyt vesi ja betonihiekka. Vastaavanlaisia jätelooseja (on useita eri malleja) on toimitettu asiakkaille muihin käyttötarkoituksiin (esim. kaatopaikoille).

Lietettyä betonia syntyy tuotannossa nykyään erittäin vähän. Kaikki valmisbetoni pystytään käyttämään tuotannossa varsin tehokkaasti. Takaisin tulevasta betonista valmistetaan muita betonituotteita (laattoja, anturoita ym.), jotka sitten myöhemmin myydään asiakkaille. Nämäkin tuotteet varastoidaan niille osoitetuilla turvallisilla paikoilla.

Lausunto

Ympäristöluvassa (YMPJAOSt 20.6.2006 § 43) on määrätty jättämään hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi 31.12.2016 mennessä. Ympäristönsuojelulain muutoksen yhteydessä tarkistamismenettelystä luovuttiin. Nykyään ympäristönsuojeluviranomaisen täytyy vuoden kuluessa annetusta tarkistamispäivämäärästä arvioida valvonnassaan luvan tarkistamisen tarve. Ympäristötarkastajalle on valvontasuunnitelman mukaisella tarkastuksella 21.2.2017 annettu tieto, että asemalla valmistetaan betonia enintään 150 m³ päivässä, kun ympäristöluvan toiminnan yleiskuvauksessa tuotantomääräksi on ilmoitettu enintään 100 m³ betonia. Tuotantomäärän arviointi ei ole perustunut yrityksen liikevaihtoon. Tarkastuksen perusteella on todettu, että ympäristölupamääräykset on tarpeen tarkistaa. Tarkastuksella annettiin toimenpiteenä selvityspyyntöjä, joista saatujen tietojen perusteella asian käsittelyä voidaan jatkaa.

Koska samaan aikaan oli valmisteilla lakimuutos betonituotetehtaiden ja kiinteiden betoniasemien siirtämisestä ympäristönsuojelulain mukaisesta lupamenettelystä

rekisteröintimenettelyyn, jäätii asiassa odottamaan valmisteilla olevan lainsäädännön ja valtioneuvoston asetuksen kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvuatuksista (858/2018) valmistumista. Vaasan hallinto-oikeuden pyytämien asiakirjojen lisäksi hallinto-oikeudelle toimitetaan tiedoksi sähköposti (15.6.2017), jossa käsittelyn etenemisestä kerrotaan toiminnanharjoittajalle.

Tuotantomäärän kasvua tärkeämpi peruste ympäristölupamääräysten tarkistamiseksi on, että valvonnassa on todettu, ettei toiminnan vesien hallinta ole kunnossa. Tuotannossa syntyy hienojakoista betonilietettä enemmän kuin, mihin toiminnanharjoittaja on lupahakemuksessa varautunut betonijätteen varastoinnin ja käsittelyn kannalta. Toiminnasta on todettu aiheutuvan ojien pilaantumista laitosalueelta ympäristöön valuvan hienojakoisen betonijätteen vuoksi. Kyseessä on ympäristönsuojelulain 89 §:n mukainen seuraus. Pyydettyjen asiakirjojen lisäksi hallinto-oikeudelle toimitettaviin asiakirjoihin liitetään 17.4.2019 otettuja kuvia pelto-ojista Vesilahdentien toisella puolella, joissa näkyy ojien tukkeutumista hienojakoisella betonilietteellä noin 150 metrin etäisyydellä Vesilahdentiestä.

Voimassa olevassa ympäristöluvassa ei ole annettu riittäviä määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi. Toiminnanharjoittajakin viittaa 28.1.2023 antamassaan selvityksessä voimassa olevaan ympäristölupaan, jossa laitosalueen sadevesistä ei ole määrätty täsmällisesti. Samassa selvityksessä toiminnanharjoittaja kertoo tarkastuskertomuksessa (Nro 28431) esitetystä vaatimuksesta estää liettyneen betonin pääseminen kiinteistön ulkopuolelle, vaikka vaatimusta ei ole esitetty ympäristöluvassa. Laitosalueen hulevesiä koskevia määräyksiä on siis tarpeen tarkistaa, jotta hienojakoisen betonilietteen pääsy kiinteistön ulkopuolelle voidaan estää. Ylijäämäbetonin varastointialueen erottamista muista hulevesistä ei ole erikseen vaadittu voimassa olevassa ympäristöluvassa, mutta se on välttämätöntä sen estämiseksi, ettei liettynyttä betonia päädy kiinteistön ulkopuolelle.

Toiminnanharjoittajalle annettiin kehotus hakea uutta ympäristölupaa 31.10.2023 mennessä ja samalla toiminnanharjoittajalle varattiin ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisesti mahdollisuus lausua käsityksensä valvontaviranomaisen aloitteesta muuttaa ympäristölupaa. 30.5.2023 antamassaan vastineessa toiminnanharjoittaja toi esiin, että ympäristötarkastajan antamat määräykset ylijäämäbetonin varastointialueesta ovat mielivaltaisia, eivätkä kohtuullisia. Määräyksiä on syytä tarkentaa uudessa ympäristölupapäätöksessä, jotta ne ovat yksiselitteisiä ja että niillä voidaan varmistaa, ettei ojien pilaantumista tapahdu.

Toiminnanharjoittaja katsoo, ettei sadevesi ole lähtökohtaisesti ympäristöluvan alainen asian. On kuitenkin tavallista, että ympäristöluvassa annetaan määräyksiä myös laitosalueen sade- ja hulevesistä, mikäli laitosalueelta on niiden mukana mahdollista päästä ympäristöön jätettä tai muita päästöjä.

Toiminnanharjoittaja on vastineissaan kertonut tehneensä viimeisten tarkastusten jälkeen muutoksia, jotka ovat tähdänneet betonijätteen parempaan hallintaan, mutta tehdyt muutokset eivät poista tarvetta tarkistaa annettuja ympäristölupamääräyksiä.

Ympäristöterveydenhuollon jaosto on pitänyt katselmuksen Vammalan Betoni Oy:n betonituotetehtaalla 24.9.2024 toiminnan nykytilan selvittämiseksi. Muistio ja kuvia katselmukselta on oheismateriaalina.

Vaasan hallinto-oikeudelle toimitettavat asiakirjat ovat oheismateriaalina.

Valmistelija	Ympäristötarkastaja Heidi Leppinen
Esittelijä	Ympäristöterveydenhuollon johtaja
Päätösehdotus	Ympäristöterveydenhuollon jaosto päättää antaa Vaasan hallinto-oikeudelle asiassa 856/2024 yllä olevan lausunnon koskien Vammalan Betoni Oy:n päätöksestä YMPTJAOS 28.05.2024 § 20 tekemää valitusta.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.
Lisätietoja	ympäristötarkastaja Heidi Leppinen, puh. 0400 805 432

Vaasan hallinto-oikeuden päätös Dnro 856/03.04.04.19/2024, koskien päätöksestä YMPTJAOS 28.05.2024 § 20, tehtyä valitusta

YMPTJAOS 26.08.2025 § 30
368/11.01.00/2024

Vaasan hallinto-oikeus on 15.5.2025 antanut päätöksensä valitusasiassa, joka koski Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaoston 28.5.2024 § 20 Vammalan Betoni Oy:lle antamaa määräystä jättää uusi ympäristölupahakemus ympäristöluvan muuttamiseksi.

Päätöksellä Vammalan Betoni Oy:lle annettiin määräys jättää uusi ympäristölupahakemus ympäristöluvan muuttamiseksi 31.10.2024 mennessä. Päävelvoitteen tehosteeksi asetettiin uhkasakko 10 000 euroa, mikäli ympäristölupahakemusta ei ole toimitettu 31.10.2024 mennessä.

Hallinto-oikeus on kumonnut valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus toteaa asian oikeudellisesta arvioinnista seuraavaa:

Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat on siirretty ympäristönsuojelulain liitteen 1 luvanvaraisista toiminnoista liitteen 2

rekisteröitäviin toimintoihin ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetulla lailla 437/2017, joka on tullut voimaan 1.9.2017. Kyseisen lain voimaantulosäännöksen 3 momentissa tarkoitettu ympäristönsuojelulain 10 §:n nojalla annettu valtioneuvoston asetus kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista on tullut voimaan 1.1.2019.

Vammalan Betoni Oy:lle 20.6.2006 myönnetty ympäristölupa on ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain 437/2017 voimaantulosäännöksen 3 momentin ja valtioneuvoston kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista antaman asetuksen 20 §:n 2 ja 3 momentin perusteella rauennut, kun sitä on ollut tarpeen muuttaa ympäristönsuojelulain 89 §:n nojalla tai kuitenkin viimeistään 1.1.2025. Ympäristöluvan rauettua toiminta on edellä mainitun ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 6 momentin mukaan rekisteröitävä.

Ympäristönsuojeluviranomainen on valituksenalaisella päätöksellään velvoittanut Vammalan Betoni Oy:n hakemaan ympäristönsuojelulain 89 §:ssä tarkoitettua muutosta 20.6.2006 myönnettyyn ympäristölupaan. Koska ympäristöluvan on edellä mainittujen säännösten perusteella katsottava rauenneen, ei sen muuttaminen voi enää tulla kyseeseen. On muutenkin kyseenalaista, voidaanko hallintopakkomääräystä käyttää ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaiseen luvan muuttamiseen, kun valvontaviranomaisella on oikeus laittaa säännöksen mukainen muutos vireille lupa-asiana.

Ympäristönsuojelulain 30 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan rekisteröitävään toimintaan tarvitaan ympäristölupa, jos toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus. Ympäristönsuojeluviranomainen on katsonut, että Vammalan Betoni Oy:n jätevesien johtamisesta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ojan pilaantumista, minkä vuoksi kyseessä on luvanvarainen toiminta, jota ei voi rekisteröidä. Jätevesinä on pidetty myös ylijäämäbetonin varastointialueelta ympäristöön pääseviä vesiä, koska ne sekoittuvat prosessista peräisin oleviin vesiin. Hallinto-oikeus katsoo, että vaikka ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 kohta voi tulla sovellettavaksi myös ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttaviin hulevesiin, nyt käsillä olevassa tapauksessa ei kuitenkaan ole selvitetty, että kyse olisi säännöksessä tarkoitettua jätevesien tarkoituksellisesta johtamisesta. Saadun selvityksen mukaan pieni osa rakennusten sadevesistä johdetaan putkissa ojaan, mutta valtaosin laitosalueen hulevedet imeytyvät maahan tai kulkeutuvat ympäröiviin ojiin pintavaluntana kuljettaen mukanaan betonilietettä. Hallinto-oikeus toteaa, että Vammalan Betoni Oy:n toimintaa ei voida pitää ympäristöluvanvaraisena yksinomaan siksi, että hulevesien hallinta ja ylijäämäbetonin varastointi laitosalueella on puutteellisesti järjestetty. Hallinto-oikeus katsoo, että siltä osin kuin asiassa on ollut kyse ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesta menettelystä tai toiminnan ympäristövaikutusten selvittämisestä,

ympäristönsuojeluviranomaisen olisi tullut puuttua laiminlyönteihin ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että ympäristönsuojeluviranomainen ei ole voinut antaa määräystä, jolla Vammalan Betoni Oy on velvoitettu hakemaan muutosta ympäristölupaan, joten valituksenalainen päätös on kumottava lainvastaisena. Koska asiassa on saadun selvityksen perusteella kyse ympäristönsuojeluviranomaisen toteamien ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavien laiminlyöntien oikaisemisesta, hallinto-oikeus palauttaa asian ympäristönsuojeluviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisena asiana.

Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että rekisteröitävään toimintaan sovelletaan valtioneuvoston asetusta kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista, jossa on säädetty muun ohella ylijäämäbetonin varastoinnista ja käsittelystä sekä jätevesien käsittelystä ja johtamisesta. Toimintaa koskevat myös muun ohella ympäristönsuojelulain 2 luvun yleiset velvollisuudet, periaatteet ja kiellot. Ympäristönsuojeluviranomainen voi asiaa uudelleen käsitellessään tarvittaessa arvioida toiminnan ympäristönsuojelulain 30 §:n mukaisen luvanvaraisuuden.

Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että kun valituksenalainen päätös kumotaan, kumoaminen käsittää myös kumotussa päätöksessä asetetun uhkasakon. Asiaa uudelleen käsiteltäessä ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee uhkasakon asettamisen tarpeen uudelleen.

Asian uudelleen käsittely

Toiminnanharjoittajaa on hallinto-oikeuden päätöksen tultua lainvoimaiseksi pyydetty jättämään rekisteröinti-ilmoitus Sastamalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, jotta toiminnasta saadaan ajantasaiset ja riittävät tiedot rekisteröintiä varten. Rekisteröinti-ilmoituksen käsittelyn yhteydessä arvioidaan uudelleen ympäristönsuojelulain 30 §:n mukainen luvanvaraisuus, mikäli jätevesien johtamisesta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ojan pilaantumista. Rekisteröinti-ilmoituksessa on pyydetty kuvaamaan erityisesti, kuinka betonilietteen varastoiminen tehdään niin, ettei varastointialueelta pääse valumaan lietettä ympäristöön sekä se, onko mahdollista kierrättää kaikkien altaiden kaikki vedet uudelleen tuotantoon kaikissa tilanteissa. Toiminnanharjoittajan kanssa käydyn keskustelun jälkeen on todettu, että rekisteröinti-ilmoitus tulee jättää 31.10.2025 mennessä. Toiminnan rekisteröinti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään on delegoitu ympäristötarkastajalle.

Liitteet

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 15.5.2025 nro 595/2025 (Dnro 856/03.04.04.04.19/2024)

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 27 §
Valmistelija	Ympäristötarkastaja Heidi Leppinen
Esittelijä	Ympäristöterveydenhuollon johtaja
Päätösehdotus	Ympäristöterveydenhuollon jaosto toteaa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen 15.5.2025 nro 595/2025 (Dnro 856/03.04.04.19/2024) tietoonsa saatetuksi. Asian käsittelyä jatketaan kun toiminnanharjoittaja on toimittanut rekisteröinti-ilmoituksen ajantasaisilla tiedoilla.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.
Lisätietoja	ympäristötarkastaja Heidi Leppinen p. 0400 805 432